



Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2025, NUMMER 135

Datum	23 september 2025
Van	College B&W
Behandeld door	K. Osterhaus / J. Langeler
E-mailadres	joas.langeler@utrecht.nl
Kenmerk	31953933
Beleidsveld	Openbare Orde en Veiligheid

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2025 nummer 135 van Yvonne Hessel (Utrecht Solidair) van 16 augustus 2025 over Criminelen in de zorg. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Welke maatregelen heeft het college vanaf januari 2025 genomen om criminelen uit de zorg te weren?

Antwoord 1

In januari dit jaar is het [Uitvoeringsprogramma toezicht Wmo en Jeugdwet 2025-2027](#) vastgesteld en met u besproken, onderdeel hiervan is dat het aantal toezichthouders wordt uitgebreid om zorgfraude aan te pakken. De aanpak van ondermijning in de zorg is tevens onderdeel van de aanpak om de ontwrichtende effecten van ondermijnende criminaliteit tegen te gaan (Grenzen stellen, perspectief bieden). Over de aanpak van ondermijning in de zorg leest u meer in de [raadsbrief aanpak ondermijning in de zorg](#) van 23 september 2025. In het kader van deze aanpak wordt integraal samengewerkt (met o.a. politie, Openbaar Ministerie, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, arbeidsinspectie, etc.), waarbij we gezamenlijk signalen oppakken en oog hebben voor de kwetsbaarheden in de sector. We brengen de kwetsbaarheden in kaart om vervolgens barrières op te werpen.

Vraag 2

Voert de gemeente bij een subsidie aanvraag van een zorginstelling standaard een Bibob uit?

Antwoord 2

In april van dit jaar hebben we, als college en burgemeester, het geactualiseerde Bibob-beleid vastgesteld en u hierover geïnformeerd met een [raadsbrief](#). Onderdeel van het geactualiseerde beleid is de mogelijkheid om Bibob toe te passen waar het gaat om bijv. subsidies en aanbestedingen gerelateerd aan de zorgbranche. Indien er aanleiding is kan de gemeente dan ook Bibob onderzoek doen. Niet alleen bij een aanvraag, maar ook bijv. gedurende een lopende subsidierelatie of overeenkomst met een partij.

Vraag 3

Hoeveel en welke Utrechtse instellingen staan onder verscherpt toezicht van de inspectie?

Antwoord 3

Uit navraag bij de Inspectie voor Jeugd en Gezondheid (IGJ) blijkt dat in de gemeente Utrecht op dit moment 1 partij onder verscherpt toezicht staat. Het probleem manifesteert zich in de haarvaten van onze wijken zoals ook politie heeft gepresenteerd in de (vertrouwelijke) technische raadsessie op 26 november 2024. Er zijn overigens verschillende toezichthoudende instanties die hier een rol in hebben en in contact staan met de gemeente. De IGJ, de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) en de GGDrU zijn instanties waar wij als gemeente goede contacten mee onderhouden. Indien een partij onder verscherpt toezicht staat of heeft gestaan dan wordt hierover gepubliceerd op de website van de betreffende toezichthoudende instantie.

Vraag 4

Welke signalen ontvangt de gemeente vanuit de politie, buurtteams en anderen over criminele activiteiten in de zorg?

Antwoord 4

Als gemeente ontvangen wij regelmatig diverse signalen vanuit bewoners, collega's binnen de gemeente, partijen die actief zijn in de toegang tot de zorg of partners als IGJ, NLA en de GGDrU. Deze signalen gaan bijvoorbeeld over fraude met diploma's, identiteitsfraude, malafide uitzendbureaus, malafide zorgpartijen, PGB fraude, ronselen en ongekwalificeerde personen met (zorgelijke) antecedenten die een zorgtaak uitvoeren. Zoals in het [Uitvoeringsprogramma toezicht Wmo en Jeugdwet 2025-2027](#) is beschreven, werken we aan een integraal meldpunt voor fraude in de zorg. Op die manier hopen we meer en centraler meldingen en signalen te ontvangen.

Indien de signalen ondermijning raken, dan pakken we dit op samen met de RIEC samenwerkingspartners. Ook weten wij vanuit informatie van de politie dat criminele samenwerkingsverbanden invloed uitoefenen op onderdelen vanuit de keten of zelfs de gehele keten in handen hebben van zorg verlenen, tot valse diploma's verstrekken tot het oprichten van malafide uitzendbureaus.

Vraag 5

Is het college bereid om de vergunning met Bibob ten spoedigste in te voeren voor zorginstellingen? Zo ja, op welke termijn kan dit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Gelet op de ernst van de problematiek zijn wij bereid om te verkennen of – voor een deel van de branche dan wel specifieke locaties – een vergunningplicht een mogelijkheid zou zijn die het gewenste effect zou bereiken. Het lokaal invoeren van een vergunningplicht voor de zorgbranche vraagt echter om gedegen onderzoek en onderbouwing van de aard en omvang van de problematiek en de relatie met de openbare orde. Daarbij dient nagedacht te worden over de belasting van zowel de ondernemers als het gemeentelijk apparaat voor de afhandeling van de aanvragen en toezicht en handhaving op basis van de vergunningplicht en het effect van deze vergunningplicht.

Vraag 6

Wie zijn verantwoordelijk voor de slachtoffers van deze criminelen? Waar kunnen slachtoffers terecht?

Antwoord 6

Gelet op de problematiek kent ondermijning in de zorg verschillende slachtoffers, waaronder de samenleving als geheel (gemeenschapsgeld), personen die niet de juiste zorg krijgen wat men wel zou mogen verwachten, jongeren die geronseld worden. Slachtoffers kunnen een melding doen bij de gemeente en politie als er vermoeden is van een strafbaar feit. Als men niet de juiste zorg krijgt

kunnen slachtoffers zich melden bij de IGJ, buurtteam (indien er sprake is van jeugdhulp of een WMO-voorziening) of het Wmo-loket. Daarnaast proberen wij als gemeente natuurlijk altijd zo toegankelijk mogelijk te zijn voor onze inwoners, dus als er via andere routes signalen of vragen binnen komen (bijvoorbeeld via het KCC) pakken we deze op. Inwoners kunnen bijvoorbeeld ook terecht bij een cliëntenraad die kan doorverwijzen naar de juiste instantie of gemeentelijke afdeling om samen te zoeken naar de juiste oplossingen of hulp. Wat er precies nodig is en wie er kan helpen verschilt dus per situatie.

Vraag 7

Welke extra maatregelen zijn er genomen om instellingen die kwetsbare jongeren opvangen te controleren op ronselen?

Antwoord 7

In het uitvoeringsprogramma toezicht Wmo en Jeugd is ingestemd met de uitbreiding van de toezichtcapaciteit met o.a. als doel om meer zicht te krijgen op mogelijke misstanden bij zorgbedrijven. Deze uitbreiding voorziet met name in toezicht op onrechtmatigheid en fraude. Deze controles vragen om een bepaalde inzet, waarmee indirect voorzien is in extra toezicht op instellingen waar kwetsbare jongeren de doelgroep zijn. Ook zoeken wij nadrukkelijk de samenwerking op met de Inspectie Gezondheid en Jeugd (IGJ) en de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) die hier een rol in hebben en daar waar het kan delen we de signalen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,



SV Bescherm kwetsbare cliënten tegen criminelen in de zorg

Utrecht, 16 augustus 2025

Utrecht Solidair vroeg 9 januari 2025 om voor zorginstellingen een vergunningplicht in te voeren (**Mondelinge vragen: Een katheter plaatsen met behulp van YouTube filmpjes**).

Dit was naar aanleiding van een zeer verontrustend politierapport. Drugshandelaren, plofkrakers en geweldplegers zijn op grote schaal actief in de zorg. Met horrorscenario's voor de patiënten/ cliënten. Van verwaarlozing, vernederingen, pesten tot ronselen van kwetsbare kinderen. Van de 100 gearresteerde dealers in Midden Nederland werkten er 80 in de zorg.

Fraude in de zorg is al jaren bekend en behelst momenteel ongeveer € 10 miljard per jaar. Het is moeilijk aan te pakken met individuele aangiftes. Een vervalst diploma, verwaarloosde bewoners of een factuur met een vork geschreven vallen onder allerlei verschillende wetten of regels. Het OM en de inspectie vragen om controle vooraf.

In het kader van ondermijning is er een effectief middel om criminaliteit te voorkomen. Het invoeren van een vergunning met een Bibob. Bij horeca, evenementen, speelautomaten, escortbedrijven is dit gewoon. Vorig jaar zijn Twentse gemeenten de Wet Bibob gaan gebruiken in de zorg en dit bespaarde in één jaar € 35 miljoen*. Deze maatregel verdient zichzelf terug, maar de grootste verdienste is de besparing op menselijk leed.

Vragen:

- Welke maatregelen heeft het college vanaf januari 2025 genomen om criminelen uit de zorg te weren?
- Voert de gemeente bij een subsidie aanvraag van een zorginstelling standaard een Bibob uit?
- Hoeveel en welke Utrechtse instellingen staan onder verscherpt toezicht van de inspectie?
- Welke signalen ontvangt de gemeente vanuit de politie, buurtteams en anderen over criminele activiteiten in de zorg?
- Is het college bereid om de vergunning met Bibob ten spoedigste in te voeren voor zorginstellingen? Zo ja, op welke termijn kan dit? Zo nee, waarom niet?
- Wie zijn verantwoordelijk voor de slachtoffers van deze criminelen? Waar kunnen slachtoffers terecht?
- Welke extra maatregelen zijn er genomen om instellingen die kwetsbare jongeren opvangen te controleren op ronselen?

Gesteld door:

Yvonne Hessel, Utrecht Solidair

**FTM artikel 15-8-2025 'gemeenten toetsen zorgondernemers nauwelijks op criminaliteit'*